

V IZLOŽBI

Črnogledi humorist za rešetkami

S tretjo knjigo spominov, ki je izšla pri založbi Borec, avtor Oleg Križanovskij (pri priredbi je sodeloval Ivo Zorman) nadaljuje svoja pričevanja o času in sebi in njem. O obdobju partizanstva sta pripovedovali prejšnji knjigi: Spomini črnoglednega humorista in Komisarstvo črnoglednega humorista. Zanimivo je, kako avtor že v naslovih vztraja pri temeljnih določitvah svoje osebnosti: črnoglednosti in humorističnosti. Po vsej priliki ga je v tem vztrajanju potrdilo življenje samo.

med sodelavce-vojnega pritegnil nekaj ljudi iz političnega vrha. Skoraj enak postopek »obrambe« popisuje Zarko Petan v knjigi Preteklost.

Vohunstva se je sicer rešil – verjetno s pomočjo tovarišev s političnih vrhov – vendar mu zapor ni ušel. V njem je napisal prošnjo za znižanje kazni marsikateremu hudemu zločincu in postal znan po uspešnosti na tem področju. Svojo kazen pa je očitno odsedel v celoti. Za »zločinec«, ki jih ni bilo.

Tudi zato so nam povsem razumljivi avtorjevi resignirani toni o usodi, ki se ob zaključku knjige iztečejo v pretresljivo cigansko žalostinko. Za spomine je značilno, da se v njih ne srečujemo s togo dokumentarnostjo, ampak nam pisec povsod vsaj nakazuje svoj odnos do dogajanj, ne samo tistih, v katerih je bil sam prizadet.

Srečujemo se s pokončnostjo, ki ni nikakršno herojstvo velikih besed, ampak samoumevno vztrajanje pri tistem, kar ohranja vse s predznakom človeškega.

Takoj, ko ima vsaj nekaj osnovnih pogojev, se razmahne avtorjeva nagnjenost k ironiji, zabavljanju na račun razmer v katere so ga porinili. Sojetnikom igra skeče, organizira jim proslave, na katerih sami sodelujejo, prireja zabavne radijske večere, ki razbijajo vso jetnišnico in iz otopenih tovarišev izvijajo človeški smeh, navdušenje, ogorčenje. To je njegov način bega in upora.

Knjiga pomeni iskren zapis dragocenovnih življenjskih skušenj, hkrati pa je tudi dodatno pričevanje za osvetlitev določenega obdobja naše polpreteklosti. Prečituje ob branju. **Albin Butolo**

OBVESTILO

Vabimo občane, da obiščete stalni knjižni razstavi VALENTIN VODNIK IN NJEGOVI SODOBNIKI ter OD BRIŽINSKIH SPOMENIKOV DO BAROKA. Prav tako si lahko ogledate občasne likovne razstave akademskih in amaterskih likovnih umetnikov v prostorih VODNIKOVE DOMAČIJE, Vodnikova 65. Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 14. ure in od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10. do 13. ure.

Občinska konferenca ZSMS Ljubljana Šiška vabi vse, ki imajo radi dobro zabavo in so radi v dobri družbi, na plesne večere, ki bodo potekali v prostorih hotela Ilirija – zimskem vrtu pod naslovom Jesen v Šiški. Za dobro počutje bodo poskrbeli priznani slovenski ansambli. V sklopu prireditev vam bomo predstavili tudi delovne organizacije, ki pomagajo, da prireditve lahko izvedemo ceneje za obiskovalcev žep (vstopnine ne bo!). Tako bo dne 29. 9. 1988 v zimskem vrtu dan delovne organizacije COLOR, dne 30. 9. 1988 pa dan delovne organizacije AVTO-EMONA. Prireditve se bodo pričele ob 19. uri. Ves dan pa bo na voljo tudi ogled artiklov omenjenih delovnih organizacij. **K. F.**

NARODOPISNO POPOTOVANJE

54. OSOVNIK Prvi raziskovalni tabor v naši občini

Če bo letošnja jesen vsaj tako lepa kot je bilo poletje, vam predlagam, da se povzpnete na Osovnik. Ta predstavlja najsevernejši kraj ter obenem najvišjo točko naše občine. Z nadmorsko višino 857 metrov in samotnimi kmetijami, bi ga lahko mirno pristieli med visokogorske zaselke, saj se mu le malo pozna da je dolina blizu.

Osovnik smo izbrali za prizorišče prvega mladinskega raziskovalnega tabora v občini Ljubljana Šiška. Tu bomo našli še neokrnjen kosček slovenskega sveta: smo si dejali. Tu se bomo v lepem naravnem okolju srečevali s prijaznimi domačini, ki nam bodo pripovedovali o preteklosti svojega kraja ter o življenju nekdanj in danes. Nismo se zmotili. Po prvem bivanju na Osovniku, aprila letos, smo se tja podali še maja, pa tudi tedaj še nismo mogli zabeležiti vsega kar nam osovniški bregovi želijo povedati.

Se predno pa smo potrkali na vrata osovniških domačin, je bilo treba v dostopnih arhivih poiskati podatke za katere smo že vnaprej vedeli da jih pri domačinih ne bomo dobili. To so razne listine, katastrske in zemljiške knjige ter obstoječa literatura, ki se je z Osovnikom že ukvarjala.

Domačini so nam s svojimi pripovedmi ta zgodovinski oris še dopolnili in tako smo si ustvarili okvirno podoba življenja na Osovniku od prve naselitve do danes.

Natanko čez Osovnikov vrh, kjer kraljuje cervica sv. Mohorja in Fortunata, poteka meja med šišensko in škofjeloško občino. Osovnik še spada pod Šiško, na drugi breg prislonezna sv. Barbara pa pod Škofjo Loko. Tako je danes. Včasih pa je osovniško usodo krojila gospoda v škofjeloškem gradu. Kakor mnoge druge okoliške hribe, so freizniški škofje tudi Osovnik poselili s tujim prebivalstvom. Tu so dali zatočišče koroškim kmetom, ki so bili slovenskega porekla. Še danes se pri neki hiši pravi pri Anžicu, kar je koroška izpeljava imena Janez (Hanz, Hanzej, Anzej). Pri tej domačiji se pišejo Čarman in če pogledamo v urbar iz leta 1291 razberemo, da so se takrat trije gospodarji tako pisali. V urbarjih leta 1625 so še vedno trije kmetje s tem priimkom in tako vse do leta 1869, ko je enemu izmed njih pogorela hiša in se je izgubilo v dolino. Ostala

Čarmana, po domače Anžic in Konškar, pa sta se obdržala vse do danes. Čeprav bi človek mislil, da se bodo ljudje s tega samotnega hriba odselili v dolino, si tam poiskali zaposlitev, zgradili hiše, svoje domačije, zemljo pa prodali vikendašem, tukaj ni bilo tako: Na Osovniku je danes sedem domačin, ki vztrajajo v svojih starosvetnostih. Zanje se življenje v primerjavi s preteklimi desetletji ni bistveno spremenilo. Razlika je le v nekaterih sodobnih pripomočkih za delo na polju in v gozdu. Kmetijstvo jim je še vedno vir dohodka, ki pa ga nekateri skušajo povečati z zaposlitvijo v dolini. Teško delo so si olajšali s sodobnimi kmetijskimi stroji. Odkar imajo elektriko je v gospodinjstvu lažje, pred leti pa so dobili še telefon, tako da tudi dolina ni več tako daleč.

Z besedo Osovnik danes razumemo le vrh mogočnega hriba nad Soro pri Medvodah. Včasih pa je označevala tri manjše zaselke – Osovnik, ki je vključeval cerkev in hiše pod njo, Govejek, kjer se je ob hišah pasla živina, ter Gonte, manjšo planoto v smeri proti igalskim vrhovom. Danes pa je na področju poimenovanja precej zmede. Hiše na osovniškem bregu so krajevno označene kot Osovnik, planinski dom in domačija blizu njega pa spada pod Govejek čeprav so tu v resnici Gonte. Tudi upravno je Osovnik razdeljen. Delita si ga krajevni skupnosti Sora in Trnovce-Topol. K prvi spada šest osovniških domačin pod vrhom sv. Mohorja in Fortunata, drugi pa je na voljo planinski dom Govejek in bližnja kmetija.

Pregled starih listin nam izpričuje, da je bilo konec 17. stoletja na Osovniku šestnajst domačin, leta 1750 dvanajst, sto let pozneje pa samo še devet. Danes jih je osem, če sem prštejem še planinski dom, ki je zrasel po temeljih ene izmed njih. Ljudje je bilo leta 1750 okrog osemdeset, kar pa je ostalo dolga desetletja isto, saj so imeli navado, da so se možili kar med seboj. V času našega bivanja na Osovniku pa smo našli dvaindvajset hiš domačinov, katerim se pridružuje tričlanska družina,

V Govekarjevi domačiji hranijo še star gramofon ob katerem so mladi raziskovalci prisluhnili melodijam naših dedov.

ki oskrbuje planinski dom. Če bodo mlade moči na Osovniku poprijele za delo se nam za bodočnost starih domačin ni treba bati. Toliko let so njihovi predniki ostali zvesti poljem in košenicam na osovniških bregovih, da bi bilo res škoda, če bi ta kraj nekoč ostal zapuščen. Posebno še zato ker ga v svojih delih opisujejo kar štirje slovenski pisatelji Jan Plestenjak, Cvetko in Manko Golar ter Fran Saleški Finžgar. Oni so že vedeli zakaj mu je treba dati veljavo. **Andrej Mrak**

OB TEDNU BOJA PROTI KAJENJU

Tobak nevarno ogroža zdravje

V času od 14. do 19. septembra je tudi med nami potekal teden boja proti kajenju. Sodobni človek – človeku nekadilec, je bila parola društev nekadilcev Slovenije, ki so izdali tudi ličen plakat z naslovom »Ati, a ne, da sta vidva z mami nehala kaditi«.

Nobenega dvoma ni več, zdravstvena stroka je že zdavnaj dokazala, da je kajenje škodljivo zdravju. V tobačnem dimu je več kot tisoč kemičnih spojin, med katerimi je na prvem mestu nikotin, ki ga znanost vrednoti kot hud živčni strup. Poznavalci med škodljivimi sestavinami (svinčena kislina, katran, ogljikov monoksid, fenoli, metanol itd.) gotovo prepoznajo onesnaževalce našega okolja, kot tudi nekatere že večkrat dokazano rakotvorne spojine.

Ob takim dokazanem onesnaževalcu in sovražniku našega zdravja, ki ga načenja vedno bolj cigaretini dim je treba spreminjati miselnosti kadilca, da pa je vendarle treba ob kajenju pokazati svoj kulturni odnos do nekadilca, ki mora v zaprtih prostorih ne želeč vdihovati zrak nasičen s cigaretinim dimom.

In prav zato so društva nekadilcev pričela s svojimi programi povezovati nekadilce v borbo proti kajenju vse tiste delovne ljudi, ki jim je zdravo življenje še kako veliko bogastvo ne le za posameznika temveč za celotno družbeno skupnost. Zdravje je drago in smo zanj vsi odgovorni.

Ali ste tudi dragi občani Vi kot kadilci kdaj razmislili – pa ne samo v tednu boja proti kajenju – da bi prenehali kaditi, da bi stopili v vrste nekadilcev in zdravi, razpoloženi brez zavsojenosti še bolj produktivno delali kot doslej? Ali ste premislili, da s prenehanjem kajena lahko odpravimo prekatere probleme in si uredimo bolj zdravo in srečno družinsko življenje? Ali se zavedate, da je nikotin v tobačnem dimu glavni vzrok za srčni infarkt, saj je pri kadilcih ta nevarnost šestkrat večja kot pri nekadilcih? Pa še to: dokazano je, da matere oziroma nosečnice s kajenjem zastrupljajo ne le sebe ampak tudi otroke in celo zarodek!

Če ste o zadevah kdaj premišljevali, potem ste prav gotovo ob naši družbeno pomembni akciji proti kajenju sprejeli odločitev, da prenehate kaditi. Veseli Vas bomo v naših vrstah. Morda pa bo povečana participacija za zdravstvene storitve vplivala na Vašo odločitev, da je boljše biti zdrav kot pa bolan.

Ljubljana, septembra 1988

H. S.

Nov kompleks teniških igrišč

Pred nekaj leti tako željeni in na videz neuresničljivi načrt se je uresničil. TVD Partizan–Šentvid je dobil nova športna igrišča. Potrebnovali so jih, saj jim je prejšnja igrišča prekrila nova vpadnica avtoceste.

Mnogi niso verjeli, da bo prizadevano vodstvo skupaj s člani TVD Partizan–Šentvid uspelo. Pa vendar so delavci SGP Gradis Kamnik spomladini pričeli s svojim delom. Zgradili so 6 teniških igrišč, do konca leta pa naj bi končali še po eno rokometno, košarkarsko in odbojkarško igrišče, pa slačilnice in s tem tudi sanitarije. Čez nekaj časa naj bi naredili tudi klubsko okrepevalnico, v dolgoročnem načrtu pa nameravajo zgraditi večnamenske dvorane.

Pri izgradnji in urejanju vseh igrišč so se izkazali številni domačini s prostovoljnim delom in tem bi se radi člani društva še posebej zahvalili.

V Šentvidu se nam torej poleg teniške kmalu obeta tudi obilo ostale športne zabave. Pridite, ne bo vam žal!

Karte za teniška igrišča so razpro-

Polona Pirč

Gasilska tekmovanja OGZ Lj-Šiška

Kot vsako leto je tudi letos Občinska gasilska zveza Ljubljana Šiška organizirala gasilska tekmovanja vseh starostnih skupin med gasilskimi društvi iz terena in iz delovnih organizacij naše občine. Ta naloga se izvaja redno zato, da si gasilci obnovijo znanje, ki so ga pridobili na osnovnih tečajih. Čeprav priprave na tekmovanje ne zahtevajo aktivnosti in dela, ki so potrebna na požarih in pri delovanju društva, je vendar to preverjanje eno od pokazateljev uspešnosti društev.

V OGZ imamo 24 teritorialnih in 12 društev v delovnih organizacijah, v katere je vključeno 2213 pionirjev, mladincev in članov obeh spolov. Tekmovanja so potekala pri osnovni šoli v Vodcah in pri ŠC RSNZ na Rocnu.

Rezultati:

Table with columns: starostna skupina, sodelovalo ekipizenske, PRVAKI moški. Rows include mladši pionirji, starejši pionirji, mladinci, mladši člani, starejši člani, mladši člani IGD, and starejši člani IGD.

Upam, da je naša skupna želja, da bi bilo znanje čim manjkraj uporabljeno oziroma preizkušeno tudi v praksi. K temu pa pripomoremo prav vsi, če poskrbimo za dobro požarno preventivo.

Stane Istenič

Folklorna skupina EMONA – Od Ljubljane do Severne Koreje

Folklorna skupina Emona, ki združuje preko sto pesalcev in plesalk, ki nastopajo v treh skupinah ter ima tudi dva izjemno dobra orkestra (narodnega in tamburaškega), je v prvem delu letošnje sezone prepotovala domala pol sveta, poleg tega pa je sodelovala na vseh pomembnejših prireditvah v Ljubljani in Sloveniji. To ni uspelo celo takšnim renomiranim skupinam kot sta Tine Rožanc in France Marolt.

Folklorna skupina Emona je bila najprej na štirinajstodnevno gostovanju po Severni Koreji, nato so gostovali na Nizozemskem, konec septembra pa odhajajo v Parmo, ki je pobratena z Ljubljano. Poleg teh (že kar evropskih in svetovnih) turnej, je Emona sodelovala na Kmečki občeti, Vinskem sejmu in vseh drugih prireditvah v Ljubljani in po Sloveniji. Pozabiti ne smemo tudi njihovega nastopa na Dnevih slovenske folklore v Piranu, kamor so bili povabljeni kot ena najboljših folklornih skupin iz Slovenije. Tudi Poletje v stari Ljubljani ni minilo brez njihovega sodelovanja. V atriju galerije Feniks je atraktivnih Tamburaški orkester Emona nastopil skupaj s pevcem Vladom Kreslinom.

Seveda so omenjeni nastopi in turneje plod marljivega in kvalitetnega dela koreografov članov in organizatorjev v Folklorni skupini Emona. Vsak dan od pete ure popoldne naprej se v dvorani KS Zgornja Šiška na Vodnikovi cesti 141 odvijajo naporne vaje, katerih plod so omenjeni nastopi in številna vabila na razne festivale širom po svetu. Lepo je v teh sivihi (že skoraj svinčnih) časih videti, da so se stvari, ki združujejo ljudi v takšne skupine, kot je FS Emona in da ljudje tudi drugim omogočajo, da vsaj za nekaj trenutkov pozabijo na vsakdanje težave. **Milan Pirker**

Odvoz kosovnega materiala

- Občina Šiška
1. KS MILAN MAJGEN 6. 10. 1988
2. KS HINKO SMREKAR 6. 10. 1988
3. KS NA JAMI 7. 10. 1988
4. KS DR. PETRA DRŽAJA 7. 10. 1988
5. KS LJUBO ŠERČER 8. 10. 1988 (sobota)
6. KS LITOSTROJ 8. 10. 1988 (sobota)
7. KS ZGORNJA ŠIŠKA 10. 10. 1988
8. KS KOSEZE 10. 10. 1988
9. KS PODUTIK 11. 10. 1988
10. KS BRATOV BABNIK 11. 10. 1988
11. KS KOMANDANTA STANETA 12. 10. 1988
12. KS DRAVLJE 13. 10. 1988
13. KS DOLOMITSKEGA ODREDA 13. 10. 1988
14. KS ŠENTVID 14. 10. 1988
15. KS GAMELJNE 14. 10. 1988
16. KS STANEŽIČE – MEDNO 14. 10. 1988
17. KS GUNCLJE – MALE VIŽMARJE 14. 10. 1988
18. KS VIŽMARJE – BROT 17. 10. 1988
19. KS EDVARD KARDELJ 17. 10. 1988
20. KS MEDVODE 18. 10. 1988
21. KS PRESKA 18. 10. 1988
22. KS VAŠE – GORIČANE – SENICA 19. 10. 1988
23. KS PIRNIČE 19. 10. 1988
24. KS ZBILJE 19. 10. 1988